

SPIJKERZWIJGEN

Ander werk van Simon van der Geest

Geel gras (2009)

Dissus (2010) Gouden Griffel 2011

Spinder (2012) Gouden Griffel 2013, Jan Wolkersprijs 2013

Zapp Mattheus (2014)

Wie is er bang voor de voetbalzombies? (2016)

Simon van der Geest

Spijkerzwijgen

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij
2016

Bekroond met een Vlag en Wimpel van de Griffeljury 2016

www.queridokinderboeken.nl

www.simonvandergeest.nl

De schrijver ontving voor het schrijven van dit boek een werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds.

☒ Dit boek is ook verkrijgbaar als e-book.

Eerste, tweede (e-book) en derde druk, 2015; vierde en vijfde druk, 2016

Copyright © 2015 Simon van der Geest

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij, Amsterdam.

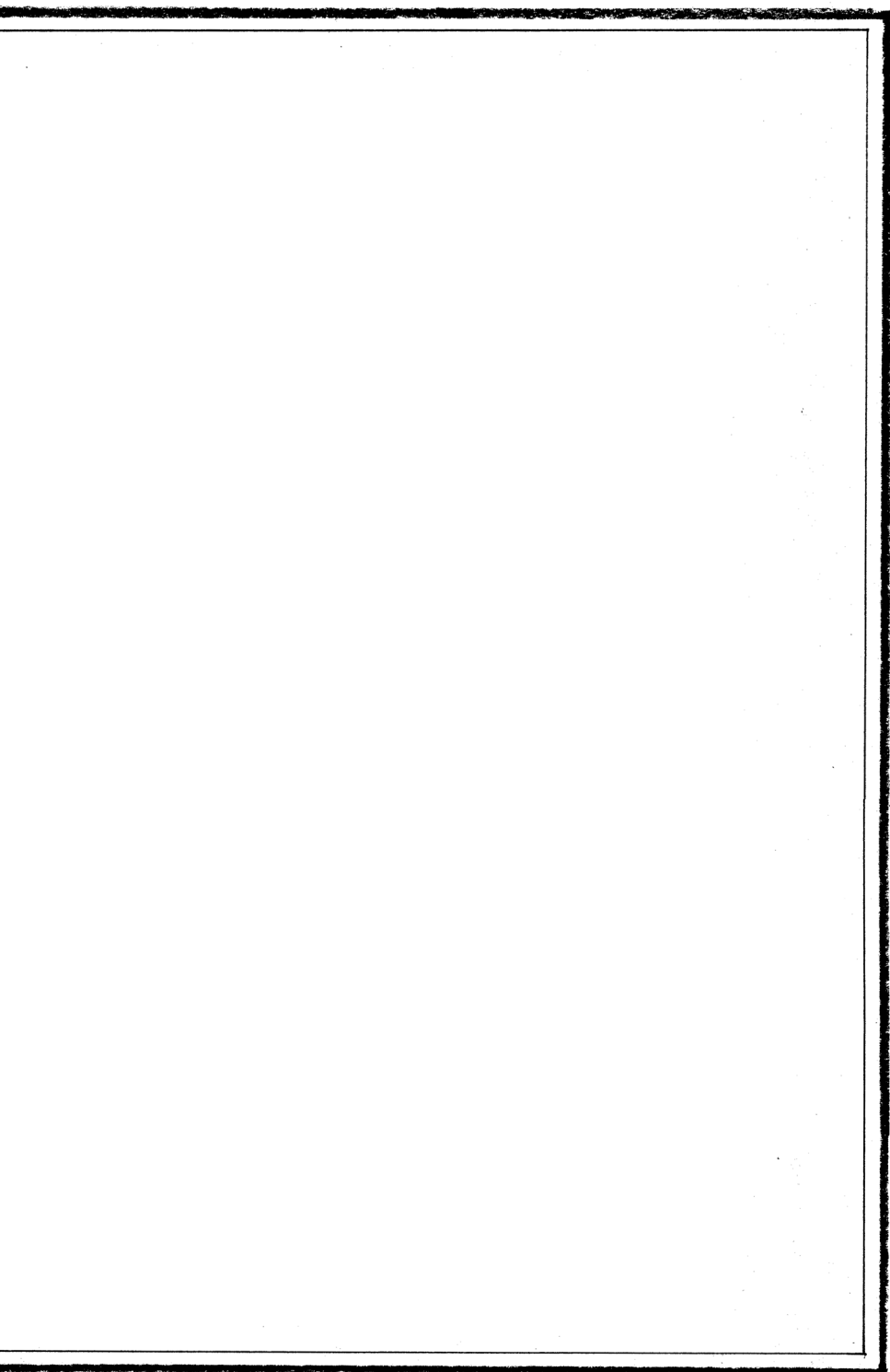
Omslag Deborah van der Schaaf

Illustraties Karst-Janneke Rogaar

ISBN 978 90 451 1681 5 / NUR 283

*Voor Theo
en voor Jacques, Hugo, Jan, Ineke, Martin, Gonnie, Paul, Ben
en Ton.*

Scheuren

Zondag

Als je maar hard genoeg rijdt, vlieg je terug in de tijd.

Mama scheurt als een gek over de weg, bomen en borden zoeven voorbij in een waas, de motor giert en loeit. Ze zit voorovergebogen en knijpt in het stuur. Bij elke bocht word ik heen en weer geslingerd in mijn gordel, ik krijg er de slappe lach van. Ik schuif mijn raampje open en de wind buldert naar binnen en grijpt mijn lange haren. Dit is gaaf, ik vergeet helemaal dat ik buikpijn heb. 'Woe-hoe!' schreeuw ik. 'Woe-hoe!'

Mama kijkt even opzij. 'Moet dat?' roept ze boven het gepraas uit.

'Ja, dat moet! Harder, mam!'

Ik heb een keer een film gezien over een professor die een auto had uitgevonden waarmee je kon tijdreizen. Als je maar hard genoeg ging, begon de hele auto te vonken en vlammen en dan – flits – was je in het verleden.

'Nog harder!'

We zwaaien een bocht door en mama en ik hangen helemaal scheef. Mama bijt haar kaken op elkaar, spert haar ogen wijd open en geeft weer vol gas. Ik hoef niet bang te zijn, mama gaat vaker 'even een rondje uitrazen in de auto'. Dat helpt. Dan vergeet ze haar zorgen en zo.

Ik zie de snelheidsmeter omhoogkruipen; 120... 130... 140... Ik knijp mijn ogen dicht. (Alsjeblieft, laat ons terugflitsen. Naar vanmorgen vroeg, toen het aquarium nog heel was. Nee, nog verder terug... een maand, een jaar... Laat ons terugflitsen naar een dag waarop er nog niks aan de hand was...)

De auto mindert vaart en ik open mijn ogen weer.

Het lijkt wel of het is gelukt om terug te zoeven in de tijd. Maar dan meteen een halve eeuw of zo. Overal oude boerderijen, bruggetjes en molens. En ik zie zelfs een mevrouw met klompen en een schort. En met een mobiele telefoon. O. Onze auto is toch niet echt een tijdmachine.

We rijden langs een kerk en een oud schoolgebouw. Dit hier herken ik, in dit dorpje wonen een paar broers van mijn opa. Opa zelf woont een stuk daarbuiten.

We zijn het dorp nog niet uit of een kudde schapen blokkeert de weg.

‘Ook dat nog,’ zucht mama en ze remt af tot we stilstaan vlak achter de schapenkoten. Ze zet de motor af. Uit een wei naast de weg stromen nog meer schapen de weg op en al gauw is de auto omringd door blatende beesten. Nieuwsgierig steekt er een zijn kop door mijn raam naar binnen en blaast in mijn oor. Ik vind het wel gezellig en begin terug te blaten, maar mama buigt zich over mijn schoot en schuift mijn raampje dicht: zzzjj-dunk.

Ineens horen we de stilte in de auto.

Ik hou niet van stiltes.

Mama laat haar hoofd zakken en leunt op haar stuur. Ik leg een hand op haar rug. ‘Even opa bellen dat we wat later komen?’

‘Nee, hoeft niet. Vindt hij niet erg.’

Weer is het stil.

Ze komt overeind en kijkt me aan. ‘Sorry, Vonkie, voor vanmorgen. Sorry voor mij, voor papa, voor dit.’

Ik snuif. ‘Zeg maar sorry tegen zijn vissen. Die kunnen er toch niks aan doen?’

Ik heb mama nog nooit zo kwaad gezien als vanmorgen.

Uit de keuken klonk een geweldig gekletter, dus rende ik naar beneden. Daar stond ze, in de keuken, trillend en bleek, met de grote koekenpan in haar handen. Aan haar voeten een

enorme plas water met scherven, waterplantjes, steentjes en felgekleurde, spartelende vissen. Papa's vissen. Papa keek er naar. Hij opende zijn mond... en heel even dacht ik dat hij zou gaan schreeuwen. Ik heb mijn vader nog nooit zien schreeuwen. Dat kan hij ook helemaal niet volgens mij, hij kan niet eens boos worden. Ik zag mijn vader naar lucht happen en toen... sloot hij zijn mond weer. Hij bukte zich en begon zijn vissen voorzichtig op te rapen. 'En ik dan?' zei mama met verstikte stem. Maar papa gaf geen antwoord en ging verder met het redden van zijn vissen. Mama kwakte de koekenpan op het aanrecht, stookte langs me de keuken uit en stampte naar boven. Ik staarde naar de vissen, hoe ze verbaasd hun mondjes open en dicht haptten. Voorzichtig stapte ik over de scherven heen naar het aanrecht, om een emmer voor ze te gaan vullen. Maar ik had de emmer nog niet beet of mama riep van boven. 'Je hoeft hem niet te helpen, Vonkie. Kom maar naar boven, ik wil even met je praten.'

En nu zijn we op weg naar opa. De kudde loopt inmiddels voor ons uit en we beginnen weer langzaam te rijden. Nog even en we zijn op de boerderij. Nog even en ik zeg mama gedag. Nog even en ik ga voor het eerst van mijn leven een week lang bij opa logeren. Papa en mama willen tijd met elkaar om dingen op een rijtje te zetten. En daar kunnen ze mij niet bij gebruiken. Zo gaat dat.

(Terwijl ik heel goed ben in dingen op een rijtje zetten. Hier:

1. Je hebt een mama. 2. Je hebt een papa. 3. Je hebt mij. En die drie, die horen bij elkaar. Klaar.)

Reuzegezellig

We lopen over het erf van de boerderij. Ik loop scheef door het gewicht van mijn tas. Mama heeft een arm om me heen geslagen.

We komen langs stallen en schuren en een hooiberg. En langs het nieuwe rode huis, waar Pako woont. Dat is een neef van mama, hij runt de boerderij nu. Bij het oude woonhuis staan we stil. Hier woont mijn opa.

Uit een stal verderop klinkt een vreemd gesnuif. Misschien van een varken. Of een koe, weet ik het. Zo vaak komen we hier niet. Ik heb pas één keer eerder hier op de boerderij geloogd, maar toen was ik nog heel klein.

Mama tikt tegen een ruitje van de keukendeur.

‘Pa!’ roept ze.

Geen antwoord.

‘Hij zou er zijn...’ Ze kijkt op haar telefoon.

Ik laat mijn tas neerploffen. ‘Moet ik hier een hele week blijven?’

‘Je gaat het hier heerlijk hebben. Zoveel ruimte, een hooiberg, dieren om je heen – volgens mij zijn er weer veel kalfjes...’

‘Een héle week?’

‘Misschien is de zoon van Pako er ook wel. Die heeft zo’n beetje jouw leeftijd. Kun je fijn...’

‘Mám!’

‘Ja, tot zondag,’ zegt ze. ‘Dat moet toch wel lukken?’

Ik haal mijn schouders op. Mama wrijft over mijn rug. ‘Ik denk echt dat dit gaat helpen. Een week om dingen samen op een rijtje te zetten. Het is beter voor ons. Voor ons alle drie.’

Ze aait me in mijn nek, maar het kriebelt alleen maar. Ik duik een beetje weg.

‘En als alles weer op een rijtje staat vóór de week om is, komen jullie me dan eerder halen?’

Ze hurkt naast me en pakt mijn handen.

‘Straks *wil* je niet eens meer naar huis. Opa vindt het reuzegezellig dat je komt, hij...’

KLENG! De deur van het rode huis klappt open en stoot een emmer om. Rammelend rolt de emmer weg. Opa komt kwaad naar buiten gestampt op zijn klompen. ‘Ik hoef het niet te weten, zeg ik toch!’

In het gangpad schuifelt oom Dirk naar voren, steunend op zijn wandelstok. Oom Dirk is de oudste broer van opa, en de vader van Pako. Hij kijkt een beetje beteuterd en haalt zijn schouders op. Als hij ons ziet glimlacht hij en steekt een hand op.

Opa kleppert op zijn klompen het erf over. Hij raapt de emmer op en zet hem met een luide kloink! weer terug.

‘Pa?’ zegt mama.

Hij draait zich om.

De diepe rimpel op zijn voorhoofd verdwijnt.

Hij richt zich op en zwaait. Misschien lacht hij wel, maar dat kan ik niet goed zien door zijn grote snor. Hij stapte op ons af en geeft mama een zoen. Mij geeft hij een aai.

‘Je bent er,’ zegt hij.

‘Ja.’

‘Ik heb koek.’ Verder zegt hij niets. Hij schopt zijn klompen uit en gaat naar binnen.

Ik kijk mama vragend aan.

‘Zie je?’ zegt ze met een moeizaam lachje. ‘Opa gaat je verwennen.’

Mama helpt me mijn tas naar zolder dragen, naar het loogerkamertje. Voor koek en koffie heeft ze nog wel even tijd. Ze praat met opa op gedempte toon. Af en toe bijt ze de woorden fijn tussen haar tanden en knijpt ze in haar vuisten. Opa

humt en knikt en legt een hand op haar schouder. Als ze merken dat ik zit te kijken zeggen ze niets meer.

Mama rammelt met haar sleutelbos, wat betekent dat ze weer weg moet. Opa geeft haar een kus en ze gaat. Ik loop mee naar buiten. Voor de keukendeur omhels ik haar stevig. Heel stevig. Ze valt bijna om.

‘Vonkie... Zul je lief zijn voor opa?’

Ik geef geen antwoord maar omhels haar nog steviger.

‘En je kunt altijd bellen, hè.’

Mam ruikt zo lekker naar mam. Ik probeer haar geur vast te houden in mijn neus.

‘Mam?’

‘Ja?’

‘Koop je een nieuw aquarium voor pap?’

Ze maakt zich van me los en zucht. ‘Meisie, maak je daar maar geen zorgen om.’

Ik kijk haar na terwijl ze naar de auto loopt.

Ze zwaait nog een keer en rijdt dan weg.

Ik haal diep adem.

Koeienstront. Zo ruikt het hier.

Opa

Opa heeft chocolademelk voor me gemaakt. Melk met cacao uit een roestig blikje.

Hij zit voor me en hapt van zijn gevulde koek. Zijn hand trommelt op tafel. Een reuzenhand met knoestige knokkels en dikke aderen. Nagels als grote schelpen met zwarte randjes en ribbels. Komt van het werken op de boerderij.

‘Zo,’ zegt hij. ‘Hoe is ’t op school?’

Ik haal mijn schouders op. ‘Leeg.’

‘Leeg?’ vraagt hij verbaasd.

‘Ja, de school is nogal leeg nu, het is meivakantie hè.’

Opa fronst. ‘Ja. Ja, ik bedoel natuurlijk...’

‘Goed, hoor,’ zeg ik vlug. ‘Het gaat goed.’

Weer is het stil.

Echt stil.

Niet eens gebrom van auto’s of scooters op straat, niet eens getik van een klok. Helemaal niets.

Ik pulk aan het dikke tapijtje op tafel.

‘We kunnen even naar buiten gaan,’ zegt opa. ‘Even een rondje doen...’

Ik kijk op.

‘Er zijn weer kalfjes,’ zegt hij.

Ik schuif mijn stoel naar achter. Hij knarst over de vloer. ‘Mij best.’

Even later lopen we over het erf. Ik op mijn laarzen, opa op zijn klompen.

Ik tuur naar de weg in de verte of ik nog een rood puntje zie, een glimp van mama’s auto, maar dat slaat natuurlijk ner-

gens op. Die is allang ver weg.

Opa en ik lopen een stal binnen. De mestlucht prikt in mijn neus. Links en rechts van het middenpad staan koeien ons aan te staren. Als ik dichterbij kom trekken ze zich schichtig terug en stoten hun kop tegen de ijzeren stangen.

Achter in de stal zijn een paar 'boxen', zoals opa ze noemt. Het zijn een soort reuzenhondenhokken van wit plastic met hekjes eromheen. Er staan zes kalfjes met enorme Bambi-ogen.

'Waarom kijken ze zo zielig?' vraag ik opa.

Hij haalt zijn schouders op. 'Ze zijn net weggehaald bij de moederkoe, hè?'

Een klein, roodbruin kalfje stapt op me af, wankelend op haar dunne pootjes. Er is iets met haar blik, ik moet terug blijven kijken. Als ik mijn hand uitsteek ruikt ze er voorzichtig aan. De lucht uit haar neus is lekker warm.

Opa hurkt neer bij een liggend kalfje. Hij steekt een hand toe. Het kalfje snuft even en begint dan aan zijn vingers te sabbelen. Opa glimlacht onder zijn snor.

Hij is goed met koeien. Jaren heeft hij op deze boerderij gewoond. Hij is hier geboren en opgegroeid. Met zijn broers. Zijn vader en moeder waren de boer en de boerin. Hij is zelf nooit boer geweest want de boerderij werd overgenomen door Dirk, omdat hij de oudste is. En weer later door zijn oudste zoon: Pako.

Pako komt net de stal binnenlopen. De kalfjes stommelen naar achter. Het roodbruine kalfje stapt in een plas met stront zodat het spettert. Op mijn broek.

'Moj!' zegt Pako.

'Helemaal niet mooi,' mopper ik. 'Moet je mijn broek zien!'

'Hij zegt niet "mooi", maar "hoi",' legt opa uit.

'O,' zeg ik. 'Ook hoi.'

Pako geeft me een stevige hand. Hij heeft ook van die enorme handen, net als opa. 'Ik wist niet dat je kwam logeren,' zegt Pako.

‘Ik ook niet,’ zeg ik.

Hij kijkt even vlug naar opa maar die vertrekt geen spier.

‘Nah. Leuk,’ zegt Pako vrolijk. ‘Verrassing dus. Ik zal Sven zeggen dat je d’r bent. Hij is nu nog bij z’n moeder, maar hij komt morgen.’

Ik haal mijn schouders op. ‘O.’

Sven is zijn zoon, ik ken hem amper. Heel soms als ik bij opa op bezoek ben is hij er ook. De laatste keer dat ik hem zag, jaren geleden, had hij net een elektrische skelter gekregen weet ik nog. De hele middag reed hij rondjes en niemand anders mocht erop. Zo’n jongen.

Opa neemt me weer mee. We lopen langs een schuur met tractoren en karren. Verderop zien we Dirk net het erf afrijden in zijn autootje. Opa steekt kort een hand op om hem uit te zwaaien.

‘Dirk woonde vroeger toch hier?’ vraag ik.

‘Klopt. Tot er een trekker over zijn voet reed. Toen kon ie niet meer goed lopen en is hij verhuisd naar het dorp.’

‘En toen ben jij hier komen wonen.’

‘Hmm.’

‘Maar vond jij het dan niet gek om terug te verhuizen naar je oude huis?’

‘Nee, hoor.’

‘En hoe vond oma dat dan?’

‘Die was net dood.’

‘O.’

Aan de voorkant van het oude woonhuis loopt een hoge dijk. We klimmen het trapje op en kijken uit over een brede vaart en uitgestrekte weilanden vol koeien. Ik tel wel vier molens. Drie ver weg en eentje vlakbij; een paar honderd meter verder aan de overkant van het water. Deze molen lijkt wel kapot, een van de wieken is een stuk korter.

Ik wijs ernaar. ‘Wat is er met die molen?’

Opa kijkt opzij. ‘Hoezo?’

‘Is-ie kapot?’

‘Ja, kapot, ja,’ antwoordt opa. ‘Kom, gaan we boterhammen eten.’ Hij draait zich al om.

Aan de wieken hangen zwarte slierten. Ze wuiven naar me.

‘Kunnen we daar niet es gaan kijken?’ vraag ik.

‘Nee,’ zegt hij stug.

‘Waarom niet? Ik heb nog nooit een oude molen vanbinnen gezien.’

‘Veel te gevaarlijk. Hij staat op instorten. Als je geen zware balk op je hoofd wil krijgen, moet je uit de buurt blijven.’

Hij stapt de dijk af. Zijn klompen klakken op het stenen trapje.

Ik kijk nog een keer om. Nu valt het me pas op dat er overal koeien staan, behalve rond de molen. Daar blijven ze liever ver vandaan.

Logeerkamertje

Die avond slaap ik in het logeerkamertje op zolder. Tenminste, ik probeer te slapen. Het wil nog niet zo lukken. Ik zit met mijn knieën opgetrokken op bed en doe mijn best om *niet* aan thuis te denken. Niet aan die enorme plas op de keukenvloer vanmorgen met al die glasscherven en spartelende vissen. Niet aan mama's trillende lippen. Niet aan papa die door zijn knieën zakt en weer niks zegt. Waar ging het mis? Bij het ontbijt? Mama zat verscholen achter haar krantenmuurtje, papa zat kauwend opzij te staren naar zijn vissen, ik was de enige die praatte, maar zo gaat het bijna elke ochtend. Heb ik iets verkeerd gezegd? Heb ik weer eens te veel vragen gesteld? Had ik...? – Daar denk ik dus allemaal *niet* aan.

Met mijn kin bonk ik op mijn knie. Niet. Aan. Denken. Niet. Aan... Ik bijt door het laken heen in mijn knie tot het pijn doet. Het laken smaakt naar karton.

Deze kamer is oersaai. Behang in de kleur van witlof, nog zo'n bed met stijve lakens en een donkerbruine kast waar een dooiemuizenlucht uit komt. Oude zwart-witfoto's aan de muur. Boven de deur hangt een kruisbeeld met een Jezus die kijkt alsof hij doodgaat van verveling. Ik snap hem wel, die Jezus. Ik had ook liever gehangen in een kamer met kleuren en posters en mooie lampjes.

Hoe ga ik het hier uithouden?

'Opal!' Het is eruit voor ik het doorheb.

Even later opent hij de deur tot een kier en een streep licht valt over mijn bed. 'Wat is er?'

'Ik...'

Opa wacht. Hij trekt zijn wenkbrauwen omhoog.

Mijn oog valt op een foto boven het andere logeerbed, een familieportret. Een man en een vrouw met om hen heen allemaal jongens, van kleuters tot grote kerels.

‘Die foto, sta jij daar ook op?’

‘Roep je me daarvoor naar boven?’

‘Had jij... zes broers?’

‘Tja.’

‘Dat was vast heel gezellig. Of niet?’

‘Ja hoor.’ Opa schraapt zijn keel.

‘Ik wou dat ik zoveel broers of zussen had.’

Opa duwt de deur verder open en komt op het andere bed zitten.

‘D’r is niks mis met enig kind zijn,’ zegt opa. ‘Hoef je ook niks te delen. Word je niet zo vaak getreiterd of voor de gek gehouden.’

‘Dat vind ik niet erg.’ Ik sla mijn armen om mijn benen. ‘Ze mogen me best voor de gek houden.’

Mijn blik glijdt weer naar het familieportret achter opa. Zeven jongens staan me aan te grijnzen. Met zoveel mensen in een huis is het nooit stil.

‘Jullie haalden vast vaak geintjes uit, of niet?’

Hij pakt het portret van de muur en veegt met zijn vinger het stof eraf. Het duurt heel lang voor er antwoord komt. Als je zo oud bent zit je hoofd vast zo vol met herinneringen dat gewone gedachten er maar heel traag doorheen sijpelen.

‘Och.’

En dan gebeurt het. Een twinkeling in zijn ogen. Zelfs in het halfdonker zie ik het duidelijk.

Hij grinnikt. Opa grinnikt! Zijn snor wiebelt ervan.

‘Wat?’ vraag ik. ‘Waarom lach je?’

‘Ik moest denken... Nee, laat maar.’

‘Kom op, vertel. Je dacht aan je broers, ja toch?’

Hij glimlacht. ‘Ik dacht aan die keer dat Teur, Tenk en Sleutel...’

‘Pfff,’ giechel ik. ‘Hóé zeg je?’

Hij laat me de familiefoto zien en wijst op drie brede jongens die achter de vader en moeder staan.

‘Bijna iedereen had een bijnaam. Mijn oudste broer heet natuurlijk Dirk, maar omdat hij altijd de baas speelde noemden we hem Directeur, en later alleen nog maar Teur. En Tenk noemden we Tenk omdat-ie zo breed en sterk was. En lomp. Als hij wilde walste hij zo over je heen.’

‘En Sleutel?’

‘Die was altijd aan het knutselen en sleutelen. Dingen met lampjes en schroeven en elastieken, en later ook brommers. Als de maaimachine of de hooiwagen kapotging, liet mijn vader altijd eerst Sleutel ernaar kijken. Hij kon die dingen meestal wel repareren.’

‘En wie zijn dat?’ Ik wijs op de twee jochies die naast moeders stoel staan.

‘Dat is de tweeling. Tommy en Thijs.’ Opa wijst ze aan. ‘Of nee, andersom, dat is Thijs en dat is Tommy.’

‘En waar sta jij?’ Ik vind niemand echt op opa lijken.

‘Daar.’

Het is een jongen van een jaar of tien met flaporen en een grote grijns. Het is moeilijk voor te stellen dat dat jongetje dezelfde is als opa. ‘Had jij ook een bijnaam?’

‘Spijker,’ zegt opa, ‘zo heette ik. Omdat ze me zo eigenwijs vonden. Zo eigenwijs als een kromme spijker. Probeer een kromme spijker maar eens recht te slaan.’

Tussen de vader en moeder staat een jongen met een ernstig gezicht. ‘En wie is dat dan?’ vraag ik.

‘Dat is de broer die net boven mij kwam.’

Er valt een stilte.

‘Had hij geen naam?’ vraag ik maar.

‘Buts,’ antwoordt opa. Hij schraapt zijn keel. ‘Vroeger was ik op hem aangewezen. Want ja, de tweeling was te klein en de Grote Drie hadden elkaar, daar kwam je moeilijk tussen. Buts was krap twee jaar ouder. We deelden samen een kamer, fietsten samen naar school en zo.’

‘Heette hij echt Buts?’

‘Nee, Gijsbert. Maar we noemden hem Buts omdat hij altijd wel een buts of een bult of een blauwe plek had. Hij haalde gevaarlijke dingen uit. Dat ging wel eens mis. Dan viel hij weer uit een boom of zo.’

Ik tuur naar de foto. Hij is de enige die niet grijnst.

‘Hé kijk!’ wijs ik. ‘Hier op de foto heeft hij ook een bult, op zijn voorhoofd!’

Opa bekijkt de foto van heel dichtbij. ‘Je hebt gelijk...’

‘Hoe kwam hij daaraan?’

‘Hij was...’ Opa krabt aan zijn kin. ‘Hij was op de vlucht. Hij kon geen kant meer op, en toen deed-ie iets... onmogelijks. Hij ging vliegen.’

‘Hoe kan dat nou.’

‘Moet ik dat nu vertellen? Je moet eigenlijk slapen.’

‘Ik kan toch niet slapen. En nu helemaal niet meer.’

‘Het wordt veel te laat, joh.’

‘Waarom was Buts op de vlucht?’

Opa zucht. ‘Omdat... omdat hij had gewonnen. Dankzij mij.’

‘Ik snap er niks van. Waarmee had hij gewonnen? Vertel nou.’

‘Vooruit dan,’ grijnst opa. Hij gaat rechtop zitten en wrijft in zijn handen.

Het Verhaal van de Kippencowboys

Een jaar of acht zal ik geweest zijn. Het was op zo'n zonnige middag in het najaar, pa was naar de kaasmarkt en Tenk en Teur waren net klaar met maaïen – ze werkten zoveel mogelijk mee op de boerderij, ze waren al iets van vijftien en zeventien. Op het dijktrapje zaten ze uit te rusten en ik kwam ze net koffie brengen.

Ze zaten met elkaar te geïnen. Tenk zat op te scheppen dat hij de meeste kippen kon vangen. Hij wilde best wedden om een marsreep.

Al gauw deed Sleutel ook mee, en ik haalde Buts erbij. Meestal vonden de Grote Drie mij en Buts te klein om mee te doen – ze noemden ons nog steeds ukkies – maar nu maakte het niks uit, iedereen deed mee.

Je had ons moeten zien: overal dwarrelende veren en kippen die rondfladderden en gekakel en gelach. We klepperden op onze klompen over het erf en doken als keepers naar de kippen, meestal grepen we mis en dan kwamen we niet meer bij. Soms landde een kip in de buitenbox van de tweeling en dan kraaiden Tommy en Thijs van plezier en renden in het rond achter de kip aan.

De kippen die we gescoord hadden deden we in een paar lege kalktonnen, ieder had zijn eigen ton. Teur leek te gaan winnen, om de haverklap zagen we hem een kip in zijn ton stoppen. Maar Buts had een slim plan: 'Jij geeft jouw kippen stiekem aan mij en als ik win, delen we die mars.' Vond ik een goed idee.

Toen Teur de laatste kip in zijn ton stopte riep hij dat hij de beste kippencowboy was, want hij had er acht. Zoveel had-

den zelfs Tenk en Sleutel er niet. Maar Buts zei triomfantelijk: 'Kom dan maar op met die mars, cowboy, want ik heb er negen.'

De Grote Drie geloofden er niks van en zeiden dat hij vals gespeeld had. Tenk wilde de marsreep zelfs al aan Teur geven, en toen werd Buts pissig. Ik viel hem bij, ik riep dat het echt, écht waar was, negen stuks, dat konden ze toch zelf zien! Maar de drie luisterden niet eens naar ons. Buts snoof, trok een klomp uit en smeed die naar ze toe. Hij raakte Tenk zijn kuit en al gauw zaten de Grote Drie achter hem aan. Hij schopte ook zijn andere klomp uit en vluchtte op zijn sokken de dijk op. Het zag er hopeloos uit: Buts met zijn korte spillenbenen en daarachter drie van die grote jongens die langs het *buitenwater** renden. Ze haalden hem al bijna in.

Toen zag ik wat Buts van plan was. De duikplank, daar rende hij op af.

Sleutel had die zomer een duikplank geknutseld van oude autobanden, springveren en steigerplanken. We waren er eindeloos vanaf gedoken en Buts had een speciale springtechniek ontwikkeld waarmee hij heel ver kon springen, wel tot halverwege het buitenwater.

Maar nu was het oktober, het water was veel te koud. Ik riep nog: 'Niet doen!' maar Buts luisterde niet. Hij rende en rende, zette zich met beide voeten af op de plank en kloing! Daar ging hij...

Misschien omdat hij nu een verschrikkelijk snelle aanloop had met drie grote broers achter zich aan, misschien omdat hij de wind kon vangen in zijn jas, maar Buts sprong verder dan ooit. Nee, hij sprong niet, hij vloog.

Hij spreidde zijn jas als vleugels en zweefde. Hij ging bijna horizontaal. Teur, Tenk en Sleutel stonden aan de dijk genageld, hun monden vielen open.

Buts zweefde... als een zwaan, een enorme zwaan. De laat-

*Op pagina 252 vind je een verklarende woordenlijst.